

U2022/03951

Elevernas riksförbund

Norr Mälarstrand 24
112 20 Stockholm

2023-03-21

Remiss av Statens skolverks förslag till nationell digitaliseringsstrategi för skolväsendet 2023–2027

Elevernas riksförbund har erbjudits att lämna synpunkter på remiss avseende *Statens skolverks förslag till nationell digitaliseringsstrategi för skolväsendet 2023–2027*. Elevernas riksförbund arbetar för en bättre och mer demokratisk skola. Vi samlar demokratiska elevföreningar på högstadiet och gymnasiet. Våra syften är att samla och stärka elever i demokratiska forum, representera och föra fram elevers röst samt värna elevers rättigheter.

Synpunkter

Elevinflytande

Elevernas riksförbund ser positivt på att den nationella digitaliseringsstrategin har skett i samråd med elevorganisationerna. Vi vill däremot understryka vikten av att samråd och samverkan med elevorganisationer och elever fortsätter framöver. Det är grundläggande att Statens skolverk och regeringen kontinuerligt har en dialog med eleverna kring implementering och utvärdering av strategin för att den ska fungera. För att säkerställa en fortlöpande dialog rekommenderar vi således att detta skrivs in i strategin på flera ställen, varav ett bör vara i handlingsplanen.

Alla elever har rätt till inflytande i frågor som rör dem, och här hänvisar vi även till Barnkonventionen artikel 12: *Barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör barnet. Hänsyn ska tas till barnets åsikter, utifrån barnets ålder och mognad.* Hänsyn

bör även tas till att elever vuxit upp i ett digitaliserat samhälle och att det potentiellt kommer att finnas skillnad mellan elevernas och vuxnas grundkunskap. Det finns här en risk i att ansvaret kring digitalisering hamnar på eleven. Ansvar för arbetsmiljön och implementeringen av strategin är huvudmannens, och vi uppmanar att detta specificeras. Från elevperspektiv är det även viktigt att eleverna får vara med i processen när nya läromedel ska köpas in. Det är eleverna som ska använda läromedlen och de behöver inkluderas i processen.

Likvärdigheten

Den största övergripande risken vi vill uppmärksamma med den nationella digitaliseringsstrategin är det nuvarande likvärdighetsproblemet i skolväsendet. Vi anser att detta borde vara den största och viktigaste prioriteringen genomgående i strategin. Det är positivt att det nämns i delmål 3, men det behövs integreras i andra delmål.

Skolans ansvar för risker och hot på internet

Vi saknar en barnkonsekvensanalys på hur den nationella digitaliseringsstrategin förhåller sig till de risker och hot som finns på internet. Elevernas riksförbund anser att skolans ansvar när en elev har utsatts för nättrakasserier som kan kopplas till skolan förtydligas.

Syftet med de digitala verktygen måste specificeras

Med en såpass integrerad digitalisering i skolan behöver det i strategin förtydligas att det bör framgå om ett digitalt verktyg endast ska användas som ett hjälpmedel eller om det är en del av bedömningen av uppgiften. Detta behöver eleverna veta för att förståelsen för betygs-kriterier och förväntningar kring digitaliseringen i skolan inte blir en gråzon som går ut över eleverna.

Synpunkt på Inledning

Med hänsyn till att digitala lärresurser lyfts som en grundförutsättning för undervisningen i samband med covid-19 vill vi understryka att fjärr- och distansundervisning inte ska ses som en likvärdig ersättning för närundervisning. Elevernas riksförbund anser att fjärr- och distansundervisning bör endast tillämpas som en sista utväg.

Synpunkt på delmål 2

Vi ser positivt på att *“Varje verksamhet behöver gemensamt och återkommande utifrån läro-, kurs- och ämnesplaner identifiera vad som ingår i en grundläggande digital kompetens utifrån faktorer såsom barnets eller elevens ålder, behov eller studieinriktning.”* (s.9). I processen är det jätteviktigt att eleverna får vara med, då de är en del av verksamheten. Vi ser däremot med oro på hur detta delmål kan införlivas om inte alla elevers tillgång till fungerande digitala hjälpmedel samt kompetens om dessa säkras. Med hänsyn till de olika förutsättningar som finns runt om i landet idag måste tillgången och kontinuerlig kompetens hos skolpersonal säkras för att dalmålets långsiktiga mål att utöka likvärdigheten ska kunna uppfyllas. En lösning på detta är statligt huvudmannaskap och ökade resurser.

Synpunkt på Delmål 3

I följande stycke i delmål 3 föreslår vi två tillägg. *“För att kunna agera säkert och respektfullt behöver eleverna göras medvetna om hur olika handlingar i digitala miljöer påverkar både deras egen och andra personers integritet och känslor. De behöver till exempel kunskap om hur de kan skydda sig själva och sina personuppgifter i digitala miljöer”* (s. 9).

Tillägg 1: Vi föreslår att eleverna, utöver att ha kunskap om ovanstående, även måste veta var de ska vända sig om integritet och känslor kränkts på nätet. Skolan ska vara skyldig att förklara hur en elev ska gå tillväga om den upplever att dess rättigheter har kränkts. Elever ska också få stöd i en sådan process.

Tillägg 2: Vidare vill vi att skolans ansvar när en elev har utsatts för nätttrakasserier som kan kopplas till skolan förtydligas. Därtill behöver skolans personal få kunskap om elevers digitala vanor och om hur de ska agera om kränkningar på nätet mellan elever kommer dem till känna. Skolan behöver ta fram rutiner för hur man ska hantera och förebygga nätttrakasserier. Vi vill se en stärkt samverkan mellan elev, vårdnadshavare, skola och andra samhällsinstitutioner.

Undertecknas:

Maja Sjögren
Förbundsordförande

Avhandlat av:

Astrid Othelius
Pressekreterare